

Leasan 11: Oisean agus balach a' sealg

Air ath-innse le Catriona Lexy Chaimbeul

Tar-sgrìobhadh

Bha fear ann uair agus tha mi a' smaoinichadh gur e Oisean a b' ainm dha, agus tha e air a ràdh gun deach e a-null a dh'Èirinn. Bha e ùine mhòr ann agus tha e coltach gun robh am biadh gann san dùthaich aig an àm sin. Cha robh am bodach a' faighinn biadh mar a chleachd dha.

A rèir na sgeòil, thuit e ri gille òg tapaidh a bha a' fuireach faisg air: "An tèid thu còmhla rium dhan bheinn aon latha feuch am faigh mi biadh a dh'itheas mi."

Dh'inns e dhan ghille gun robh cù aige, Cù na Fèinne.

"Thèid mise còmhla riut," thuit an gille, agus a-mach dhan bheinn a chaidh iad.

Nise, bha am bodach dall agus thuit e ris a' ghille: "Innsidh tusa dhòmhsa nuair a chì thu na fèidh agus innsidh tu dhomh dè an coltas."

Dh'aontaich an gille gun dèanadh e sin. An ceann ùine thuit e ris a' bhodach gun robh e a' faicinn fèidh a' gluasad agus a' tighinn faisg.

"Inns dhomh," ars am bodach, "dè an coltas a th' orra agus dè an seòrsa a th' annta."

Dh'inns an gille sin dha.

Fhregair am bodach: "Cùm agad an cù. Chan e sin an fheadhainn a tha sinn a' lorg idir."

An ceann greis chunnaic an gille fèidh eile.

"Inns dhomh dè an coltas a th' air na beathaichean sin," thuit am bodach, agus dh'inns an gille sin dha.

"Fàg iad," thuit am bodach. "Chan e sin an fheadhainn a tha a dhìth orm."

Mu dheireadh thall, thàinig iad tarsainn air an dearbh fheadhainn a bha a dhìth air a' bhodach. Nuair a bha iad na b' fhaisge air na fèidh, thuit e ris a' ghille: "Leig às an cù a-nise."

Leig an gille às an cù, 's rinn an cù às dèidh nam fiadh.

An ceann greis, dh'fhaighnich am bodach dhan ghille: "Cia mheud fiadh a tha thu a' smaoinichadh a tha an cù air a mharbhadh a-nise?"

"Tha mi a' smaoinichadh gu bheil ochd aige," fhregair an gille.

Dh'iarr am bodach air a' ghille casg a chur air a' chù agus iarraidh thuige.
Rinn an gille mar a chaidh iarraidh air.

"A bheil an cù a' tighinn faisg oirnn?" dh'fhaighnich am bodach an uair sin.

"Tha," fhreagair an gille.

"Dè an coltas a th' air a' chù," dh'fhaighnich am bodach.

"Tha e a' tighinn," thuirt an gille, "le bheul fosgailte agus a theanga a-mach."

"Rinn thu droch rud," thuirt am bodach. "Chaisg thu an cù ro thràth. Bha fiadh eile aige ri fhaighinn."

Dh'iarr e air a' ghille innse dha nuair a bhiodh an cù a' tighinn faisg orra. Thàinig an cù agus nuair a bha e gu bhith aig a' bhodach, thuirt an gille sin ris: "Tha e gu bhith agad," thuirt e.

An uair sin chuir am bodach a-mach a làmh, agus dìreach nuair a bha an cù a' dol a leum air, chuir e a làmh ann an amhaich a' choin agus thug e às an teanga agus am mionach.

Le bàs a' choin, thionndaidh am bodach agus dh'iarr e air a' ghille na chaidh a shealg de na fèidh a chruinneachadh. Às an sin chaidh iad gu àite sònraichte far an do dheasaich iad an t-sitheann agus far an do bhruich iad i.

Nuair a bha na fèidh air am bruich agus iad deiseil gus an ithe, thuirt am bodach ris a' ghille: "Nise, cha chuir thusa grèim nad bheul gus am faigh mise mo leòr an toiseach."

Gheall an gille dha gun dèanadh e mar a thuirt e, agus le sin thòisich am bodach ag ithe nam fiadh.

Air sgàth 's gun robh am biadh cho gann ann an Èirinn, bha dealgan aig a' bhodach na bhroinn, airson a stamaig a chumail beag. Nuair a thòisich e ri ithe, thòisich e a' toirt nan dealgan a-mach, a' cruthachadh barrachd farsainneachd na stamaig. Le gach fiadh a dh'itheadh e, thug am bodach dealg às an stamaig aige. Chunnaic an gille nach robh cus coltais gum biodh grèim air fhàgail dhàsan, agus nuair a bha am bodach air sia ithe, thòisich an gille air fear ithe gun fhiosta.

Nuair a bha an gille air deagh chuid dhen bheathach ithe, 's ann a thuirt am bodach: "Tha fear eile agam ri ithe fhathast."

"O," ars an gille, "chuidich mise mi fhìn leis an fhear sin. Cha bhi an t-seachd agad dhut fhèin idir."

Thionndaidh am bodach air. "Nach tuirt mi riut," ars esan, "nuair a thòisich mi air an ithe nach robh cead agad grèim a ghabhail gus am faighinn-sa mo leòr."

"Thuirt," fhreagair an gille, "ach cha robh mi a' faicinn gum biodh e ceart dhòmhsa gun ghrèim idir fhaighinn."

“S e rud olc a rinn thu,” thuirt am bodach ris.

Dh’iarr e an uair sin air a’ ghille a stiùireadh dhachaigh, an taobh bhon tàinig iad.

Dh’fhalbh iad co-dhiù, ’s an ceann greis dh’fhaighnich am bodach dhan ghille: “A bheil sinn a’ tighinn faisg air an taigh a-nise, an t-àite às an do dh’fhàg sinn?”

“Tha,” fhreagair an gille.

“Dè an t-astar a tha thu a’ smaoinichadh a tha sinn bhuithe?” dh’fhaighnich am bodach.

“Ò,” ars an gille, “mu cheud slat.”

Leis an sin, fhuair am bodach grèim air a’ ghille agus mharbh e e, dìreach far an robh e na sheasamh.

Agus sin agaibh mar a chuala mise an naidheachd.